

Jaarverslag 2016

PO-2801

Vastgesteld door bestuur d.d. 15 mei 2017

Vereniging Samenwerkingsverband passend primair onderwijs Regio Leiden
Samenwerkingsverband PO 2801

Lammenschansweg 130-D
2321 JX Leiden
telefoon 071-5351710

KvK 593 46 914

Inhoud

I	Algemene informatie	
	1. Samenwerkingsverband ppo Leiden	4
	2. Organisatie van het samenwerkingsverband	4
	a. Structuur	4
	b. Uitvoeringsorganisatie	5
	c. Medezeggenschap	5
	d. Bestuur en management/Organogram	5
	3. Kernactiviteiten en organisatiedoelen	7
	a. Taakopvatting en missie	7
	b. Visie	7
	c. Concrete doelen	8
	4. Kenmerken financieel beleid	10
	a. Kaders en allocatie	10
	b. Overige kaders	10
	c. Planning en control	10
	d. Bedrijfsvoering en AO-IC	10
II	Algemeen Beleid	
	1. Kwaliteitsbeleid	13
	2. Personeelsbeleid	14
	3. Huisvesting	14
	4. Governance	14
III	Financieel beleid	
	1. Gang van zaken verslagjaar	16
	2. Treasuryverslag	18
IV	Continuïteit	
	1. Ontwikkeling leerlingenaantallen	19
	2. Overige ontwikkelingen	20
	3. Interne risicobeheersing	21
	4. Meerjarenbegroting	22
	5. Meerjarenbalans	25
V	Rapportage interne toezichthouder	26
VI	Jaarrekening	
	27ev	

I. Algemene informatie

1. Samenwerkingsverband PPO regio Leiden

Dit is het tweede bestuursverslag van de Vereniging Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs regio Leiden. Het betreft het verslag over het jaar 2016

2. Organisatie van het samenwerkingsverband

a. Structuur

Samenwerkingsverband PPO regio Leiden is een vereniging, waarvan het ledenbestand en scholenbestand is opgenomen in bijlage 1. Het samenwerkingsverband heeft geen vrijwillig aangesloten leden.

Het samenwerkingsverband telt dertig schoolbesturen primair en speciaal onderwijs die onderwijs verzorgen in de gemeenten Leiden, Leiderdorp, Zoeterwoude, Voorschoten, Oegstgeest, Wassenaar en Kaag en Braassem.

Het samenwerkingsverband telt:

- 80 scholen voor regulier basisonderwijs (zie bijlage 3);
- 1 school voor speciaal basisonderwijs (SBO De Vlieger), en
- 5 scholen voor speciaal onderwijs (De Brug, school van het Pedologisch Instituut, De Leo Kanner, school voor kinderen met autisme, De Korte Vliet, school voor zeer moeilijk lerende kinderen, De Thermiek, school voor kinderen met ernstige lichamelijke en/of verstandelijke beperkingen Orion, een school voor kinderen van 3 tot 12 jaar die een combinatie van onderwijs en jeugdhulp nodig hebben.

Om de samenwerking van scholen en lokale voorzieningen te stimuleren, is het samenwerkingsverband georganiseerd in kringen (zie hoofdstuk 3). Het adviserende en ondersteunende deel van de uitvoeringsorganisatie sluit aan op deze kringen.

b. Uitvoeringsorganisatie

De uitvoeringsorganisatie van het samenwerkingsverband richt zich op ondersteuning en advisering van scholen bij het tot stand komen van passend onderwijs waar bij 'de adviseurs passend onderwijs' op de route een belangrijke rol spelen. De Schooladviesdienst (SAD) te Wassenaar stelt twee van haar medewerkers beschikbaar als adviseur en onderwijsspecialist, betaald door PPO.

Daarnaast heeft het samenwerkingsverband tot taak de toelaatbaarheid van leerlingen tot het speciaal (basis-) onderwijs te beoordelen.

Voor de vormgeving/uitvoering van ondersteuning ('expertteam') heeft het samenwerkingsverband een meerjarige overeenkomst met de Ambulante Educatieve Dienst (AED) te Leiden.

c. Medezeggenschap

Het samenwerkingsverband heeft een Ondersteuningsplanraad (OPR) bestaande uit 4 personeelsleden en 4 ouders.

De OPR is vooral gesprekspartner als het gaat om het ondersteuningsplan en de verdere ontwikkeling van het beleid van het samenwerkingsverband.

De personele medezeggenschapsraad (P-MR) is gesprekspartner voor de personele aangelegenheden conform de Wet medezeggenschap scholen.

Voor beide medezeggenschapsorganen is een reglement vastgesteld.

d. Bestuur en management/Organogram

Het samenwerkingsverband is een vereniging, waarvan alle leden zitting hebben in de Algemene Ledenvergadering. Deze ALV heeft een aantal statutaire bevoegdheden, zoals het vaststellen van begroting en rekening en de benoeming van de registeraccountant. De ALV functioneert tevens als toezichthouder. Er is een auditcommissie ingesteld die wordt gevormd door twee leden uit de ALV.

Het bestuur wordt gevormd door schoolbesturen, die zoveel mogelijk een evenredige vertegenwoordiging vormen van zowel de regio's binnen het samenwerkingsverband, de denominaties als van regulier en speciaal onderwijs.

In de verslagperiode wordt het bestuur gevormd door:

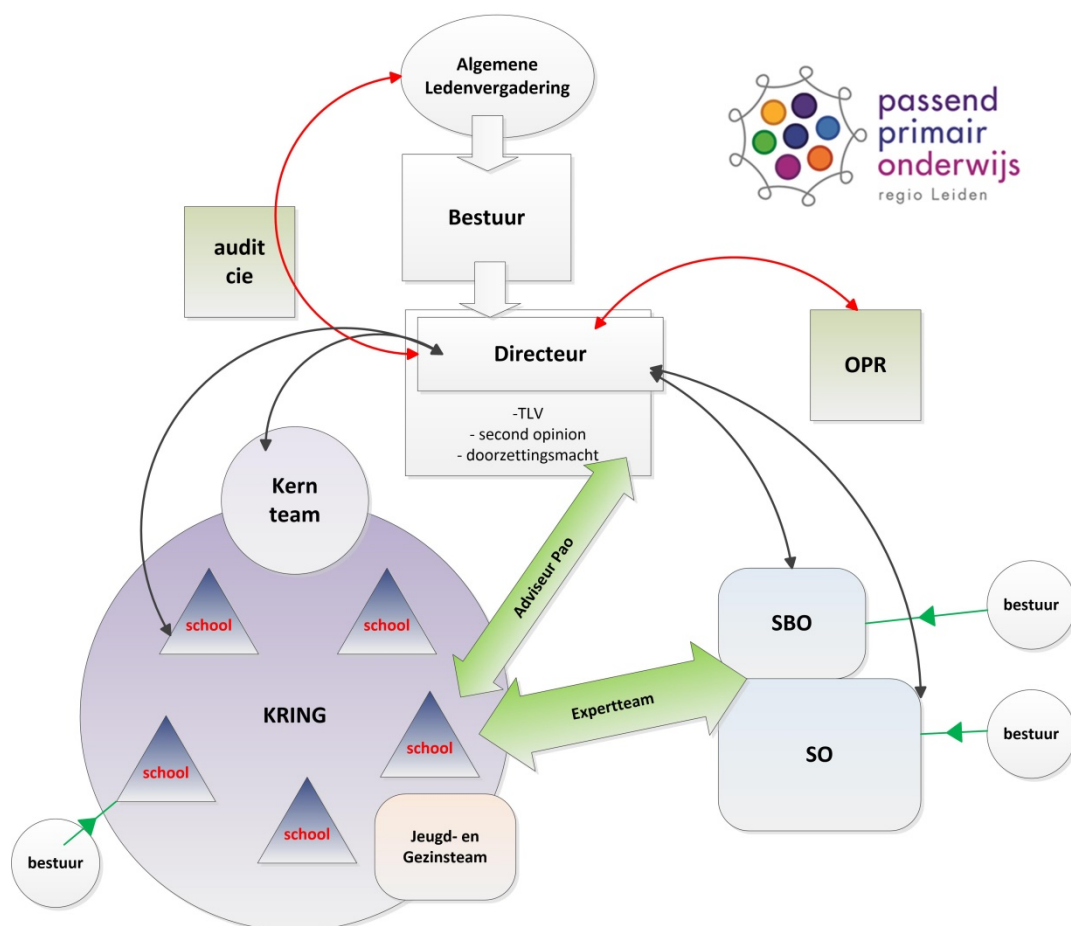
- de heer G.J. van Adel, onafhankelijk voorzitter, vanaf juni 2016
- de heer M.A.J.A. de Pinth, vice-voorzitter/secretaris, van PROO Leiden
- de heer R.J. de Jong, lid, van St. Katholiek Onderwijs Leiden
- de heer K. Roosjen, penningmeester tot juli 2016, van St. Speciaal Onderwijs Leiden
- de heer S.G. Verheul, lid, Leo Kanner Onderwijsgroep
- de heer I.H. Weijdema, lid, penningmeester vanaf augustus 2016, van Prot. Chr. Schoolvereniging Voorschoten
- de heer H. van Alphen, lid, van St. Confessioneel Onderwijs Leiden, vanaf september 2016
- de heer A. Bohnen, lid, van Stichting Samenwerkende Basisscholen Alkemade, vanaf augustus 2016

Het bestuur heeft in de verslagperiode 8 maal vergaderd. De vergaderingen worden inhoudelijk voorbereid door de directeur en stukken worden ter bespreking, goedkeuring dan wel vaststelling voorgelegd aan het bestuur. De uitgangspunten voor het beleid zijn vastgelegd in het ondersteuningsplan.

De dagelijkse leiding berust bij de directeur, mevrouw R.J. van den Berg. Zij geeft tevens leiding aan de medewerkers van het samenwerkingsverband. De taken en bevoegdheden van de directeur zijn vastgelegd in een managementstatuut. De directeur wordt bijgestaan door een stafmedewerker en een managementassistent.

Zie ook hoofdstuk II Governance-ontwikkelingen.

Structuur en bestuur en management samengevat:

3. Kernactiviteiten en organisatiedoelen

a. Taakopvatting/missie

Schoolbesturen met scholen voor primair en speciaal onderwijs die onderwijs verzorgen in de gemeenten Leiden, Leiderdorp, Zoeterwoude, Voorschoten, Oegstgeest, Wassenaar en Kaag en Braassem hebben de opdracht om voor alle leerlingen binnen deze gemeenten passend onderwijs te organiseren.

In ons ondersteuningsplan hebben we onze missie als volgt verwoord:

Het bieden van passend onderwijs aan elk kind, aansluitend op zijn of haar ontwikkeling en talenten.

Het samenwerkingsverband richt daartoe een integraal systeem van ondersteuningstoewijzing in. Het bouwt voort op bestaande verworvenheden en wat in de samenwerkingsverbanden WSNS (regio Leiden en Wassenaar) al is ontwikkeld en gerealiseerd: een continuüm van ondersteuning met lage verwijzingspercentages naar speciaal (basis) onderwijs. Het samenwerkingsverband heeft de ambitie om de mogelijkheden van scholen om passend onderwijs te verzorgen nog verder te vergroten en met meer menskracht en middelen nog betere ondersteuning te bieden.

b. Visie

- ❖ Het samenwerkingsverband streeft ernaar om passend onderwijs voor ieder kind te realiseren, waar mogelijk en wenselijk binnen de wijk of gemeente. Regulier waar het kan, speciaal waar nodig. De school is in staat (vroegtijdig) de onderwijsbehoefte te bepalen en wordt in staat gesteld om met maximale expertise het arrangeren op schoolniveau mogelijk te maken. Het is dan ook van belang dat scholen hiertoe gefaciliteerd worden en met expertise en/of met (financiële) middelen hun eigen kracht kunnen benutten. Het samenwerkingsverband wil dit bereiken/ borgen met een afspraak over basisondersteuning op een hoog niveau.
- ❖ Ouders worden vroegtijdig betrokken. Zij denken en praten mee over de wijze waarop ondersteuning wordt gerealiseerd. Deze betrokkenheid (ouders als educatieve partner) is structureel en versterkt daarmee de kwaliteit van het arrangement. Scholen werken nauw samen met het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) en de jeugdhulpverlening vanuit de gemeenten en stemmen zo af wat nodig is in en voor het gezin.
- ❖ Voortzetting van lage verwijzingspercentages naar speciaal (basis) onderwijs en de ambitie om de afspraak over basisondersteuning op een hoog niveau vast te stellen, betekent niet dat de rol van het speciaal (basis) onderwijs snel zal afnemen. Integendeel, het samenwerkingsverband hecht aan hoogwaardig speciaal (basis) onderwijs en garandeert de toegang hiertoe voor kinderen

waarvoor duidelijk is dat zij hierbij gebaat zijn. Het samenwerkingsverband streeft ernaar om de bestaande schotten tussen speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs te slechten, waardoor zich gespecialiseerd onderwijs kan ontwikkelen. Aan de vraag naar flexibele arrangementen kan daarmee worden voldaan.

- ❖ Het samenwerkingsverband zal bureaucratie vermijden, klein en tegen zo laag mogelijke kosten zijn opgebouwd en slagvaardig en onafhankelijk kunnen opereren. Het samenwerkingsverband zal zich verder bottom up ontwikkelen.

c. Concrete doelen

Ondersteuningsaanbod

1. Het samenwerkingsverband streeft er naar om passend onderwijs voor ieder kind te realiseren, waar mogelijk en wenselijk binnen de wijk of gemeente. Regulier waar het kan, gespecialiseerd waar nodig. Dat veronderstelt een hoog niveau van basisondersteuning op basis waarvan elke school in staat is tot preventieve en curatieve interventies.
2. De combinatie van hoge basisondersteuning en een effectieve ondersteuningsstructuur, aangevuld met een hoogwaardig netwerk van specialistische expertise en voorzieningen, heeft tot gevolg dat er geen sprake meer is van thuiszitters. (Dreigende) thuiszitters zijn in beeld en worden zo snel mogelijk gearrangeerd naar een passende plek.

Evaluatie:

Passend onderwijs voor iedere leerling organiseren is niet een indicator die op enig moment *als zodanig* een groen licht kan krijgen. Enerzijds is dit oordeel gebaseerd op de positieve constatering dat de noodzaak om over een dekkend netwerk te beschikken binnen PPO veel meer als een gezamenlijke verantwoordelijkheid is gaan voelen dan voor de start van passend onderwijs. Dat vertaalt zich naar een zodanig aanbod dat er momenteel sprake is van 0 thuiszitters (daarom is indicator 2 groen). Mogelijke risicoleerlingen zijn allen in beeld.

Anderzijds lijkt het collectief en in afstemming met elkaar ontwikkelen van passender en inclusiever aanbod, nog niet op de in het OP 2014-2017 beschreven wijze van de grond te komen. In dat kader valt op dat 'het belang van het samenwerkingsverband' en het 'belang van het schoolbestuur' regelmatig tot tegenstrijdige wensen voor (in)richting van de uitvoering leidt. Ook het op gang krijgen van bao-bao-verwijzingen als alternatief voor verwijzingen naar het S(B)O lijkt nog niet in de mate te gebeuren waarin dat in het OP 2014-2017 verondersteld werd.

Op het moment van schrijven kent PPO 76 scholen met een basisarrangement en 1 school met het arrangement 'zwak'. Het bevestigt dat de scholen binnen PPO (PO en SO) een stevig fundament kennen voor het (verder) vormgeven van een dekkend aanbod.

Uit de bovenschoolse rapportage Perspectief op School blijkt dat nagenoeg alle scholen de meest recente update van PoS hebben ingevuld.

Ondersteuningsstructuur

3. Arrangeren gebeurt in een Ondersteuningsteam op school, waarbij school, ouders en deskundigen samen om tafel gaan voor het vaststellen van onderwijsbehoeften en het ontwerpen van een oplossing. Vanuit het OT kan de school zelf arrangeren en het deskundigenadvies leveren in aanloop naar een verwijzing.
4. Iedere school is in staat om, op basis van de principes van HGW en ondersteund door een collegiaal netwerk, de ondersteuningsbehoeften van kinderen vast te stellen en vervolgens, samen met de ouders ondersteuning te arrangeren.

Evaluatie:

Het arrangeren in de school, met behulp van het ondersteuningsteam, was de belangrijkste wijziging bij de start van PPO. Zowel de implementatiemonitor als de kringgesprekken geven aan dat deze implementatie zeer geslaagd is verlopen. Alle betrokkenen zijn positief over de werkwijze. Daarbij wordt vooral aangegeven dat er sprake is van heldere rollen, en dat het lukt om met sterke expertise onderwijsbehoeften te benoemen en te koppelen aan arrangementen met haalbare doelen. Het collegiaal netwerk van de school, in de vorm van experts, de Adviseur Passend Onderwijs, de onderwijsadviseur en de jeugd- en gezinswerker wordt als geheel positief beoordeeld (zie verder thema #7).

De intern begeleider is de regisseur van het collegiaal netwerk. De intern begeleiders hebben deze rol in de afgelopen planperiode met veel inzet en professionaliteit opgepakt en kunnen deze nu over het algemeen succesvol uitvoeren. Grote keerzijde daaraan is dat een intern begeleider vaak relatief veel tijd kwijt is aan organiseren en plannen. Dat gaat af van tijd die zij inhoudelijk aan leerlingen of leerkrachten kan besteden.

Ook voor de thema's: de leraar, de ouders, de verbinding met de jeugdhulpverlening en zorg, de kring en expertise in en om de school, zijn in een apart evaluatiedocument concrete doelen benoemd en per doelstelling geëvalueerd. Op basis van deze evaluatie is het nieuwe ondersteuningsplan 2017-2020 mede gebaseerd.

4. Kenmerken financieel beleid

Kaders en allocatie

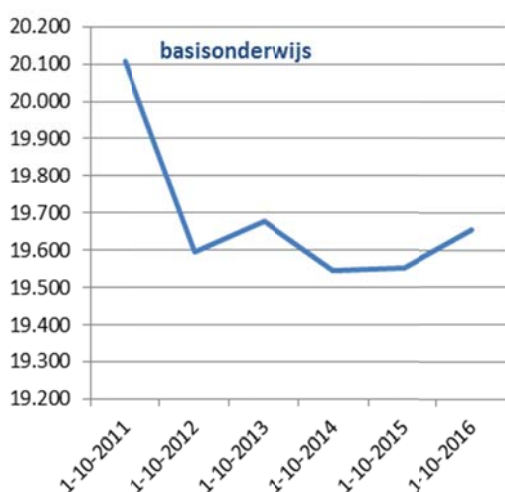
Belangrijk uitgangspunt voor het allocatiemodel van het samenwerkingsverband is dat zowel de ondersteuningsmiddelen voor het speciaal (basis-) onderwijs als de kosten aan de uitvoeringsorganisatie, waarvan ook de adviseurs passend onderwijs en het expertteam deel uit maken, centraal worden gedragen. Er is voor scholen dan ook geen financiële drempel of afweging om te verwijzen of een beroep te doen op expertise.

Daarnaast is elk bestuur verantwoordelijkheid voor het borgen van de autonome ondersteuning (basisondersteuning), inclusief de basiskwaliteit, en het uitvoeren van de kwaliteitszorg op schoolniveau.

Het samenwerkingsverband stelt voor het onderhouden en verder ontwikkelen van deze basisondersteuning een bedrag per leerling beschikbaar. In 2016 betrof dit een bedrag van € 100,- per leerling. Deze post bedroeg ruim 1,9 miljoen euro.

Tot 1 augustus 2016 heeft het samenwerkingsverband een overgangsregeling gehanteerd voor de leerlinggebonden financiering ("rugzakje"). Deze overgangsregeling is m.i.v. het schooljaar 2016-2017 geëindigd en vervangen door een bedrag per leerling voor aanvullende ondersteuning (arrangementen). M.i.v. het schooljaar 2016-2017 betreft dit € 26,40 - per leerling (op jaarbasis). Met beide maatregelen is over 2016 een bedrag van € 725.000,- gemoeid.. Vanaf 2017 stijgen de bedragen per leerling naar respectievelijk € 105,- (basis) en € 55,- (aanvullend).

Overige kaders

Het aantal leerlingen in het regulier basisonderwijs is vanaf 2011 in eerste instantie afgenomen en toont vervolgens geen stabiel beeld.

Mede gebaseerd op de ontwikkeling van de laatste jaren wordt voorzichtigheidshalve uitgegaan van een beperkte krimp met 0,05%.

Het samenwerkingsverband heeft te maken met een vereveningskorting, die in 2016 ruim € 870.000,- bedroeg. Deze korting neemt jaarlijks af en is volledig geëindigd in het schooljaar 2020-2021.

Planning & Control

Het samenwerkingsverband heeft een begrotingscyclus die gebaseerd is op het kalenderjaar.

Voor de managementrapportages en bestuurlijke rapportages worden kwartalen aangehouden. Hierbij wordt de komende tijd gestreefd naar een meer integrale rapportage, die bestaat uit evaluatie en rapportage van de realisatie van inhoudelijke en organisatorische ontwikkeldoelen, getallen en kengetallen met betrekking tot arrangementen, leerlingenstromen en toelaatbaarheidsverklaringen.

Gezien de decentrale verantwoordelijkheid voor de basisondersteuning en arrangementen in het basisonderwijs, is het samenwerkingsverband voor een beeld van doelmatige middelenbesteding op deze gebieden afhankelijk van gegevensaanlevering en verantwoording door de schoolbesturen.

Over het schooljaar 2015-2016 is aan de hand van een vragenlijst informatie opgehaald over de bestemming van de middelen voor basisondersteuning, en de allocatie van ondersteuningsmiddelen binnen de schoolbesturen. Voor het schooljaar 2016-2017 wordt het format iets uitgebreider.

Voor monitoring van de meer inhoudelijke componenten van de ondersteuningsstructuur en –mogelijkheden van de scholen is eind 2015 een digitaal instrument geïntroduceerd, dat in 2016 is doorontwikkeld. De scholen gebruiken dit tevens om hun school-ondersteuningsprofiel op te stellen.

De ledenvergadering heeft een auditcommissie samengesteld, bestaande uit bestuurders, die de door de directie aangeleverde concepten van begroting, meerjarenbegroting, tussentijdse rapportages en jaarrekening analyseert en beoordeelt, en over deze stukken advies uitbrengt aan het bestuurlijk overleg.

AO-IC

Uitgangspunt voor het samenwerkingsverband is dat het aantal bureaucratische processen beperkt blijft en de daarvoor benodigde menskracht beperkt blijft.

Er is een AO uitgewerkt voor:

- het begrotingsproces;
- het jaarverslag;
- de managementrapportages;
- de inning van gelden grensverkeer;
- de overdrachtsverplichting speciaal basisonderwijs;
- de groeiregeling speciaal onderwijs;
- de betaalbaarstelling van middelen aan de Ondersteuningsplanraad;
- de betaalbaarstelling van facturen en de verwerking van declaraties en vergoedingen;

- de overdracht van middelen aan besturen voor ondersteuning;
- het aangaan van financiële verplichtingen.

II. Algemeen Beleid

1. Kwaliteitsbeleid

Het samenwerkingsverband is in de verslagperiode begonnen met een stelsel van monitoring en kwaliteitszorg, die ook vanaf 2016 en de daarop volgende jaren verder zal worden vormgegeven.

Het samenwerkingsverband heeft de volgende aandachtsgebieden als het gaat om monitoring en kwaliteitsbeleid:

- De basisondersteuning in het regulier basisonderwijs: de verwachtingen die ten aanzien van de basisondersteuning in het ondersteuningsplan zijn verwoord, het school-ondersteuningsprofiel van de school en de wijze waarop de scholen hun zorgplicht nakomen.
- De arrangementen die in het regulier onderwijs tot stand komen ter extra ondersteuning van leerlingen of groepen leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte.
- De ontwikkeling van de samenwerking in de kringen, waaronder ook begrepen het functioneren van de adviseurs passend onderwijs, het expertteam en de jeugdhulpverlening (jeugd- en gezinsteams).
- De kwaliteit van de eigen processen, waaronder de totstandkoming van een toelaatbaarheidsverklaring.
- De kwaliteit van speciale voorzieningen (SBO en SO).
- En last but not least: de (interventie-)mogelijkheden voor leerlingen waarvoor passend onderwijs moeilijk te organiseren lijkt of het netwerk aan voorzieningen niet dekkend genoeg lijkt, zoals de “thuiszitter”.

Met de publicatie van de laatste en definitieve resultaten van de Implementatiemonitor wordt voor PPO een driejarige (start)periode van beleidsimplementatie afgerond. Deze periode werd gekenmerkt door een duidelijke focus op de eigen interne processen bij het vormgeven van de route van ondersteuningstoewijzing. De Implementatiemonitor heeft duidelijk aangegeven wat bij deze implementatie geslaagd is, en waar nog aandachtspunten liggen voor de komende periode. Daarnaast bestaat er binnen het samenwerkingsverband eveneens de behoefte om, naast aandacht voor de interne processen (input en route), de blik eveneens te richten op de output. Concreet betreft het dan het aanbod en de resultaten die, met behulp van de route van ondersteuningstoewijzing, gerealiseerd worden. Om dat op een gestructureerde wijze vorm te geven wil het samenwerkingsverband gedetailleerder werk maken van (het inrichten van) een systematiek van kwaliteitszorg die helpt bij het meten van behaalde resultaten. Met kwaliteitszorg bedoelen we het bepalen van doelen op de specifieke aandachtsgebieden van het samenwerkingsverband, het ondernemen van acties om deze doelen te behalen, het meten of we met die acties ook daadwerkelijk aan realisatie van de doelen bijdragen, en het bijstellen van de doelen op basis van die meetresultaten. Van

groot belang bij het kijken naar kwaliteit zijn daarom een scherpe definitie van de doelstellingen en een adequaat instrumentarium om het behalen daarvan te meten.

2. Personeelsbeleid

Zoals aangegeven heeft het samenwerkingsverband naast een beperkte bezetting voor management en organisatie, een uitvoeringsorganisatie voor het begeleiden van scholen bij de totstandkoming van (extra) ondersteuning (de adviseurs passend onderwijs) en voor het deskundigenadvies dat voorafgaat aan het besluit betreffende toelaatbaarheid (de TLV-commissie).

De expertise die door het samenwerkingsverband wordt ingezet voor de uitvoering van arrangementen wordt ingehuurd door het samenwerkingsverband bij de organisaties die tot augustus 2014 de ambulante begeleiding verzorgden: de AED en de SAD. Met beide organisatie zijn langlopende overeenkomsten gesloten die zowel recht doen aan de herbestedingsverplichting van de middelen ambulante begeleiding als de tripartite overeenkomst personele gevolgen passend onderwijs. De inzet, omvang en expertise wordt cyclisch geëvalueerd.

Het samenwerkingsverband hanteert een eigen werkgelegenheidsbeleid en overlegt arbeidsomstandigheden en secundaire arbeidsvoorwaarden met een personeelsvertegenwoordiging. Er is geen beleid dat afwijkt van de cao Primair Onderwijs.

3. Huisvesting

Het samenwerkingsverband is huurder van kantoorruimte en heeft geen verplichtingen aan vastgoed of onderhoud van huisvesting.

In de verslagperiode was het samenwerkingsverband gehuisvest in een kantoorgebouw aan de Lammenschansweg 130d te Leiden. De huurovereenkomst loopt af op 1 juli 2017. Met een aantal bestuurlijke partners is een proces gestart om te komen tot gezamenlijke huisvesting onder het motto van 'Het Huis van het Onderwijs'. De optie dat dit initiatief een plaats krijgt in het huidige pand aan de Lammenschansweg is kansrijk.

4. Governance

Het thema 'good governance' is regelmatig onderwerp van gesprek geweest in de bestuursvergaderingen. De ALV dringt erop aan om stappen te zetten naar een bestuursstructuur waar het intern toezicht meer adequaat is ingericht.

In het voorjaar 2017 worden verkennende gesprekken in het bestuur gevoerd om de bestuursstructuur te gaan aanpassen.

De verenigingsstructuur doet recht aan het belang van betrokkenheid van de leden, de schoolbesturen, bij de beleidsontwikkeling van het samenwerkingsverband. Immers de realisatie van passend onderwijs vindt plaats in de scholen waarvan de leden als schoolbestuur een autonome verantwoordelijkheid hebben. Daarnaast ligt ook de zorgplicht bij de schoolbesturen. het ligt voor de hand om de verenigingsstructuur ook bij de nieuwe bestuursvorm als basis te behouden.

III. Financieel beleid

1. Gang van zaken verslagjaar

Analyse financieel resultaat

Het jaar 2016 laat een relatief hoog, positief exploitatieresultaat zien van ruim € 480.000,-. Dit in tegenstelling tot de eerste jaren “passend onderwijs”, waarbij de exploitatie krap bemeten was. Deze periode is ook aanleiding geweest om scherp op de kosten te letten, en bijvoorbeeld daar waar mogelijk personele kosten terug te brengen. Tegelijkertijd is, in het verlengde van de laatste cao po, een aanmerkelijke verhoging van de lumpsumtarieven (waar gezien de beperkte personele bezetting weinig kostenstijging tegenover staat) een belangrijke oorzaak van dit resultaat.

In afwijking van de vorige jaarrekening worden bij deze rekening geen kengetallen weergegeven m.b.t. liquiditeit, rentabiliteit en weerstandsvermogen. Deze, o.a. voor benchmarking bestemde kengetallen, bleken vorig jaar weinig zinvol, omdat de berekeningswijze voor samenwerkingsverbanden niet vaststaat.

Samenwerkingsverbanden werken nl. met een bijzondere systematiek, waarbij alle overdrachten aan schoolbesturen (inclusief de door DUO ingehouden ondersteuningsmiddelen voor het speciaal onderwijs, als negatieve baten worden gezien. Dit betekent dat de baten in de jaarrekening het resultaat zijn na verrekening van alle overdrachten. Een percentage van dit eindbedrag geeft bij de kengetallen een vertekend beeld.

Bijvoorbeeld:

De algemene reserve bedraagt op 31 december 2016 € 615.000,-. Ten opzichte van de “bruto” baten (dus voor aftrek van alle overdrachten) is dit een reserve van 6,8% van de lumpsum. T.o.v. de “netto” baten (zoals weergegeven in de jaarrekening) zou dit echter een reserve zijn van ruim 19%.

Bovendien is de bij een aantal kengetallen behorende onder- en bovengrens voor samenwerkingsverbanden onduidelijk. Er zijn landelijk nog geen nieuwe richtlijnen verschenen.

Was de vermogenspositie van het samenwerkingsverband (en de rentabiliteit) de eerste jaren van passend onderwijs zorgelijk, deze is nu duidelijk versterkt. Dit wordt vooral veroorzaakt door een afnemende vereveningskorting, waardoor ook zeker is dat dit niet eenmalig is, maar zich de komende jaren zal voortzetten en het samenwerkingsverband een weliswaar minimale, maar afdoende reservepositie kan onderhouden en voldoende liquide kan zijn om de begrote overdrachten daadwerkelijk uit te voeren..

Significante afwijkingen begroting

Baten

De rijksbijdragen zijn over 2016 aanzienlijk hoger dan begroot (ruim € 397.000). Dit wordt allereerst veroorzaakt door aanpassing van de personele onderdelen van het lumpsumtarief aan de cao po. Door de cyclus per kalenderjaar kan een gebruikelijke tariefsaanpassing in april niet meer worden meegenomen. Bovendien is voor het schooljaar 2015-2016 nogmaals een aanpassing met terugwerkende kracht gekomen. Uiteraard betekent dit ook een stijging van de tarieven voor plaatsen in resp. SBO en SO. De stijging van loonkosten als gevolg van de cao po heeft op het personeelsbestand van het samenwerkingsverband maar een geringe invloed, als gevolg van de beperkte omvang van dit bestand.

Bij de vaststelling van de begroting 2017 is besloten het bedrag voor de basisondersteuning (regulier onderwijs) te gaan indexeren.

De baten zijn ook beïnvloed doordat in de begroting 2016 rekening werd gehouden met een fors hogere afdracht ("negatieve baten") van ondersteuningsmiddelen aan het speciaal onderwijs op grond van de peildatum 1 februari (groeiregeling SO), o.a. door stichting van "De Sloep". In de praktijk is de groeiregeling echter lager uitgevallen

Lasten

De personeelslast is in 2016 met ruim € 86.000 teruggedrongen.

De overige onder- en overschrijdingen van de begroting zijn divers en beperkt.

Bestemming resultaat

Algemene reserve

In de laatste meerjarenbegroting wordt uitgegaan van de opbouw van weerstandsvermogen naar ca. € 350.000,- (5% procent van de lumpsum, na aftrek van de kosten aan plaatsen in het speciaal onderwijs, te bereiken na afronding van de vereveningsperiode).

Met een algemene reserve van € 615.295,- is er dus sprake van een overschot van € 265.000. Daarnaast is er tot op heden in de meerjarenraming het voornemen geweest om het weerstandsvermogen middels jaarlijkse dotaties geleidelijk aan op te bouwen. Het samenwerkingsverband staat dus voor de vraag op welke wijze het overschot teruggaat naar de scholen en daarnaast of het 't oorspronkelijke schema van dotaties blijft hanteren, dan wel het weerstandsvermogen ineens toerekent en verdere dotaties achterwege laat.

Dit zal uiterlijk in het najaar van 2017 worden besloten bij de behandeling van de begroting 2018 en meerjarenbegroting, dan wel mogelijk eerder.

Uitgangspunt van beleid blijft dat het samenwerkingsverband niet ongewild vermogen opbouwt en meer dan beoogde resultaten uitkeert aan de scholen.

Voorzieningen

Het samenwerkingsverband kent behoudens een kleine personele voorziening, o.a. voor jubilea, geen andere voorzieningen. Deze personele voorziening zal conform de richtlijnen verder worden opgebouwd. Er wordt geen voorziening duurzame inzetbaar opgebouwd, de kosten die hieruit voortkomen worden binnen de exploitatie gedekt.

2. Treasuryverslag

Het bestuur van de vereniging is zelfstandig bevoegd tot het aangaan van financiële verplichtingen. Gestreefd wordt om de toegekende (rijks)middelen jaarlijks volledig in te zetten ten bate van de exploitatie, rekening houdend met te plegen investeringen op lange termijn.

De algemene doelstelling van het treasurybeleid voor de vereniging luidt:

- Het zorgdragen voor de tijdige beschikbaarheid van de benodigde geldmiddelen tegen acceptabele condities (beschikbaarheid);
- Het optimaliseren van het rendement van de overtollige liquide middelen binnen de kaders van het treasurystatuut (rentemaximalisatie);
- Het beheersen en bewaken van financiële risico's die aan de financiële posities en geldstromen zijn verbonden (risicominimalisatie).

Het bestuur heeft begin 2017 een update van het treasurystatuut vastgesteld, dat is bijgesteld n.a.v. de circulaire van juni 2016 inzake beleggen, lenen en derivaten.

Er is in 2016 geen sprake geweest van beleggingen of leningen.

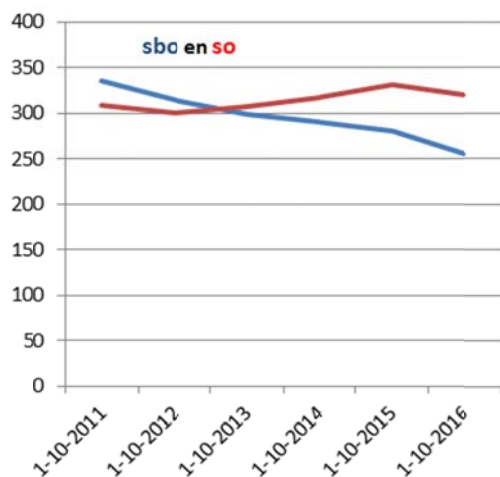
IV Continuïteit

1. Ontwikkeling leerlingenaantallen

Zoals aangegeven wordt vooralsnog gewerkt met een prognose van beperkte krimp. Dit levert de volgende aantallen in het regulier onderwijs op, o.a. als basis voor de meerjarenraming:

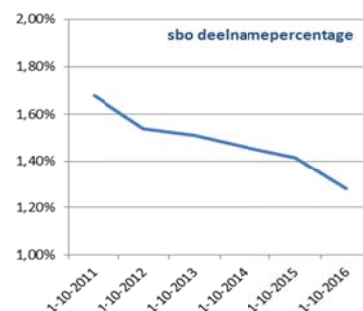
Regulier basisonderwijs prognose:

1-10-16	1-10-17	1-10-18	1-10-19	1-10-20	1-10-21
19657	19647	19637	19628	19618	19608

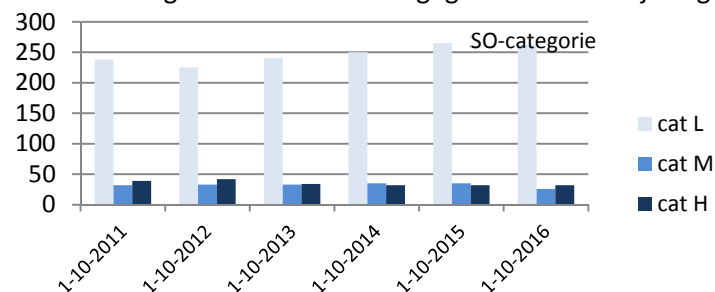
Het speciaal basisonderwijs (blauwe lijn) is jaar na jaar kleiner geworden. Op 1 oktober 2016 is het deelnamepercentage verder gedaald naar 1,28%.

Bij de meerjarenraming wordt uitgegaan van voortzettende krimp, met ca. 4% per jaar.

Het speciaal onderwijs is, over meerdere jaren bekeken, min of meer stabiel.

Ook de aantallen per TLV-categorie blijven ongeveer gelijk. Voor de kosten aan plaatsen in het SO mag dan ook worden uitgegaan van een vrijwel gelijkblijvend beeld.

2. Overige ontwikkelingen

▪ Personeel

Het samenwerkingsverband heeft in 2016 11,3 fte aan personeel in dienst, verdeeld over 2,85 fte voor management en organisatie en afgerond 8,5 fte voor de uitvoeringsorganisatie (adviseurs passend onderwijs 6,1, teamleider APO 1,0, onderwijsspecialist en psycholoog 1,4).

In 2017 zal dit iets omhoog gaan, naar 11,6 fte onder gelijktijdige afname van gedetacheerd personeel.

Prognose bezetting:

2016	2017	2018	2019	2020
11,3	11,6	11,6	11,6	11,6

De loonkosten kunnen ook bij een gelijkblijvende bezetting de komende jaren iets stijgen als gevolg van bijstelling (verzwaring) van functie-eisen en daarop volgende aanpassingen in het functieboek. Dit zal echter gecompenseerd worden door minder inhuur van personeel.

▪ Expertise van buiten

Het samenwerkingsverband heeft met de ambulante dienst AED in Leiden en de schoolbegeleidingsdienst SAD in Wassenaar langlopende overeenkomsten over de afname van diensten, resp. inzet van onderwijsondersteuners.

Deze afspraken worden jaarlijks herijkt, zowel qua tarief (jaarlijks) als omvang (tweejaarlijks).

▪ Verevening

De vereevingskorting neemt jaarlijks af volgens het schema 90% van de oorspronkelijke korting (2017), naar 75% (2018), 60% (2019) en 30% (2020) en tenslotte 0 in 2021¹.

Voor ons samenwerkingsverband gaan we uit van de volgende kortingen:

	2017	2018	2019	2020	2021
personeel	€ 672.152	€ 551.767	€ 381.221	€ 140.050	€ 0
materieel	€ 89.289	€ 73.297	€ 50.642	€ 18.657	€ 0

Per saldo betekent dit dat de baten toenemen en eventuele effecten van krimpende leerlingenaantallen ruimschoots compenseren. Het samenwerkingsverband zal deze toenemende middelen vooral benutten om de budgetten voor basisscholen om aanvullende ondersteuning te organiseren, te verruimen.

¹ Per schooljaar voor het budget "personeel zware ondersteuning" en per kalender voor "materieel zware ondersteuning".

3. Interne risicobeheersing

Het weerstandsvermogen (zie 2.c) is eerder bepaald op basis van een laag risicoprofiel en een percentage van de lumpsum. In 2017 zal een uitgebreidere risico-analyse plaatsvinden, met behulp van een door de PO- en VO-raad opgestelde leidraad.

Voor de totstandkoming van besluiten inzake de toelaatbaarheid wordt een zorgvuldig proces doorlopen met een onafhankelijke TLV-commissie. Van het proces tot TLV-besluit wordt een uitgebreide registratiebijgehouden, die tenslotte wordt vergeleken met de bekostigingsinformatie (daadwerkelijke plaatsingen in het speciaal onderwijs).

Er waren in 2016 geen klachten, bezwaren of geschillen.

4. Meerjarenbegroting

Op de volgende pagina's wordt de meerjarenbegroting weergegeven zoals die eind 2016 is opgesteld. Zoals aangegeven zal in het najaar een nieuwe meerjarenbegroting worden opgesteld, waarin o.a. de besluiten rond het vermogen zijn verwerkt.

Meerjarenbegroting 2017-2021

concept

leerlingen basisonderwijs	-0,05%	19569	19549	19540	19530	19520
leerlingen sbo	-4,00%	255	235	226	217	208
totaal PO		19824	19784	19765	19746	19728
deelnamepercentage sbo		1,29%	1,19%	1,14%	1,10%	1,05%
leerlingen so	0,00%	320	320	320	320	320
totaal aantal leerlingen		20144	20104	20085	20066	20048
vereeningskorting (7 mnd-5 mnd)		90%-75%	75%-60%	60%-30%	30%-0%	0%

BATEN		2017	2018	2019	2020	2021
I Rijksbijdragen						
1.	lichte ondersteuning personeel	€ 3.085.238	€ 3.082.154	€ 3.080.613	€ 3.079.072	€ 3.077.533
2.	lichte ondersteuning materieel	€ 145.593	€ 134.179	€ 128.812	€ 123.659	€ 118.713
3.	zware ondersteuning personeel	€ 6.431.401	€ 6.418.568	€ 6.412.347	€ 6.406.250	€ 6.400.271
	correctie i.v.m. verevening	€ -672.152	€ -551.767	€ -381.221	€ -140.450	€ -
	SO-plaatsen 1 oktober personeel	€ -3.267.437	€ -3.267.437	€ -3.267.437	€ -3.267.437	€ -3.267.437
4.	zware ondersteuning materieel	€ 607.407	€ 606.195	€ 605.608	€ 605.032	€ 604.467
	correctie i.v.m. verevening	€ -89.289	€ -73.297	€ -50.642	€ -18.657	€ -
	SO-plaatsen 1 oktober materieel	€ -292.443	€ -292.443	€ -292.443	€ -292.443	€ -292.443
5.	impuls schoolmaatschappelijk werk	€ 40.000	€ 38.000	€ 36.000	€ 34.000	€ 32.000
	totaal rijksbijdragen	€ 5.988.319	€ 6.094.152	€ 6.271.637	€ 6.529.027	€ 6.673.105
II Overige baten						
1.	inkomend grensverkeer sbo	€ 12.000	€ 16.000	€ 20.000	€ 24.000	€ 28.000
2.	overige baten	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
	totaal overige baten	€ 22.000	€ 26.000	€ 30.000	€ 34.000	€ 38.000
	totaal baten	€ 6.010.319	€ 6.120.152	€ 6.301.637	€ 6.563.027	€ 6.711.105

OVERDRACHTEN (overige negatieve baten)

I Autonome ondersteuning (regulier onderwijs)											
	<i>bedrag per leerling</i>	€	105	€	105	€	105	€	105	€	105
1.	basis regulier onderwijs	€	2.054.745	€	2.052.691	€	2.051.664	€	2.050.639	€	2.049.613
	<i>bedrag per leerling</i>	€	55	€	68	€	85	€	98	€	100
2.	aanvullende ondersteuning	€	1.076.295	€	1.329.362	€	1.660.871	€	1.913.929	€	1.952.013
	<i>sub</i>	€	3.131.040	€	3.382.052	€	3.712.536	€	3.964.568	€	4.001.626
II Gespecialiseerd onderwijs											
1.	overdracht SBO >2%	€	-	€	-	€	-	€	-	€	-
2.	groei SBO peildatum 1 februari	€	-	€	-	€	-	€	-	€	-
3.	uitgaand grensverkeer SBO	€	12.000	€	16.000	€	20.000	€	24.000	€	28.000
4.	groei SO peildatum 1 februari	€	200.000	€	200.000	€	200.000	€	200.000	€	200.000
5.	Jonge Risico Kinderen	€	-	€	-	€	-	€	-	€	-
6.	knelpunten dekkend netwerk	€	200.000	€	200.000	€	100.000	€	100.000	€	100.000
	<i>sub</i>	€	412.000	€	416.000	€	320.000	€	324.000	€	328.000
	totaal overdrachten	€	3.543.040	€	€3.798.052	€	€4.032.536	€	€4.288.568	€	€4.329.626

LASTEN

I management & organisatie											
1.1.	loonkosten M&O (directie en staf 2,86 fte)	€	234.000	€	234.000	€	234.000	€	220.000	€	220.000
	personeel van derden controlling en kwaliteit	€	56.500	€	56.500	€	56.500	€	56.500	€	56.500
1.3.	personeel van derden overig	€	20.000	€	20.000	€	20.000	€	20.000	€	20.000
1.4.	overige personeelskosten	€	10.000	€	10.000	€	10.000	€	10.000	€	10.000
1.5.	arbozorg	€	3.000	€	3.000	€	3.000	€	3.000	€	3.000
1.6.	professionalisering (eigen personeel)	€	12.000	€	12.000	€	12.000	€	12.000	€	12.000
2.1.	huisvesting huur all-in	€	85.000	€	85.000	€	85.000	€	85.000	€	85.000
2.2.	kantoorkosten	€	13.000	€	13.000	€	13.000	€	13.000	€	13.000
2.3.	afschrijvingen	€	5.500	€	5.300	€	5.100	€	4.900	€	4.700
2.5.	verzekeringen/aansluitingen/abonnementen	€	4.500	€	4.500	€	4.500	€	4.500	€	4.500
2.6.	administratie en beheer	€	17.000	€	17.000	€	17.000	€	17.000	€	17.000
2.7.	accountancy	€	7.400	€	7.400	€	7.400	€	7.400	€	7.400
3.	PR en communicatie (incl. website)	€	20.000	€	20.000	€	20.000	€	20.000	€	20.000

4.	OPR faciliteiten	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
5.	bestuurskosten/representatie	€ 18.000	€ 18.000	€ 18.000	€ 18.000	€ 18.000
		€ 506.900	€ 506.700	€ 506.500	€ 492.300	€ 492.100

II uitvoeringsorganisatie swv

1.1.	loonkosten uitvoerend personeel swv (7,75 fte)	€ 575.000	€ 575.000	€ 575.000	€ 575.000	€ 575.000
1.2.	personeel van derden uitvoering	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000
1.3.	dotatie personele voorziening	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
1.4.	inhuur expertise (AED en SAD)	€ 875.413	€ 805.000	€ 805.000	€ 805.000	€ 805.000
2.1.	kringen faciliteiten	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000
2.2.	schoolmaatschappelijk werk (JGT)	€ 43.000	€ 43.000	€ 43.000	€ 43.000	€ 43.000
2.3.	Rosa Manus	€ 17.000	€ 17.000	€ 17.000	€ 17.000	€ 17.000
2.4.	De Leidse Aanpak	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
2.4.	studiedagen en bijeenkomsten	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000
2.5.	groeidocument	€ 3.000	€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000
2.6.	monitoring/kwaliteitszorg	€ 30.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
2.7.	PO/VO	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
3.	ontwikkeling & innovatie	€ 50.000	€ 50.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
4.	interventies directie	€ 50.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
5.	onvoorzien	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
		€ 1.848.413	€ 1.781.000	€ 1.761.000	€ 1.761.000	€ 1.761.000

III overige lasten

1.	dotatie algemene reserve	€ 100.000	€ 30.000	€ -	€ -	€ -
		€ 100.000	€ 30.000	€ -	€ -	€ -
	totaal lasten	€ 2.455.313	€2.317.700	€2.267.500	€2.253.300	€2.253.100

RESULTAAT

<i>baten</i>	€ 6.010.319	€ 6.120.152	€ 6.301.637	€ 6.563.027	€ 6.711.105
<i>overdrachten</i>	€ 3.543.040	€ 3.798.052	€ 4.032.536	€ 4.288.568	€ 4.329.626
<i>lasten</i>	€ 2.455.313	€ 2.317.700	€ 2.267.500	€ 2.253.300	€ 2.253.100
<i>resultaat</i>	€ 11.966	€ 4.400	€ 1.602	€ 21.159	€ 128.379

5. Meerjaren balans

Meerjarenbegroting 2016-2020 Balansoverzicht

SWV PPO Regio Leiden	Balans 2016	Balans 2017	Balans 2018	Balans 2019	Balans 2020
Activa					
Vaste activa					
Materiële vaste activa	20.380	17.880	18.580	19.480	20.580
Financiële vaste activa	0	0	0	0	0
Vlottende activa					
Vorderingen	15.514	15.514	15.514	15.514	15.514
Effecten	0	0	0	0	0
Liquide middelen	791.047	905.513	939.213	939.915	959.974
Totaal	826.941	938.907	973.307	974.909	996.068
Passiva					
Eigen vermogen	613.095	720.061	749.461	746.063	762.222
Voorzieningen	12.284	17.284	22.284	27.284	32.284
Langlopende schulden	0	0	0	0	0
Kortlopende schulden	201.562	201.562	201.562	201.562	201.562
Totaal	826.941	938.907	973.307	974.909	996.068

V Rapport interne toezichthouder

Tijdens de verslagperiode heeft de ledenvergadering als toezichthouder gefunctioneerd en daarbij zowel het ondersteuningsplan, het beleid going concern als de begrotingen en dit bestuursverslag en jaarrekening beoordeeld.

Voor actief toezicht wordt deze werkwijze te beperkt gevonden. Het samenwerkingsverband neemt dan ook opnieuw de governance onder de loep. Vanaf 2016 wordt gewerkt met een auditcommissie die de bedrijfsvoering volgt. Deze auditcommissie bestaat uit schoolbestuurders (leden van de algemene ledenvergadering) die de bedrijfsvoering volgen in overleg met de penningmeester de directeur en de controller.